

Szivárvány

A DEBRECEN-NAGYERDEI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

2010/2

30 éves a zenés áhítat

„Szivárványívmet helyezem a felhőkre, az lesz a szövetségnek, melyet én a világgal kötök.” 1Móz 9,13

Istentiszteletünk jövője (2.)

Istentiszteletünk a posztmodern korban

Gyülekezeti hétvégénken (2009. nov. 5-7.) Istentiszteletünk jövője címmel Dr. Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára tartott előadásokat, melyek szerkesztett változatát folyamatosan közöljük. (Szerk.)

1. Bevezetés

Az ún. „református tradicionalizmus” megnyilvánulásának egyik területe az istentiszteleti rend kérdése. A liturgiai változtatás útjának megtalálásához látnunk kell örökölt hiányosságainkat és korunk jelenségeit.

2. Az előző korokból örökölt istentiszteleti tehertételeink

a) *Csoda-deficit, amely hozzájárult a spirituális kiszikkadáshoz.* A reformáció egyházaiba is belopakodó racionalizmus megfosztotta a felnőttet attól a boldog képzeletvilágtól, amely a gyermek sajátja, s amely szerint nincs képtelenség, nincs érthetetlen, nincs lehetetlen, mert a csoda természetesen létezik. Az ésszerűsített istentisztelet és az ésszerűsített hit spirituális kiszikkadást eredményezett. Ezért *égetően szükséges a lelki töltést visszanyernie istentiszteleteinknek.*

b) *Visszanyesett művészetigény, amely menlevelet adott az igénytelenségre.* A lekopaszított református templom önmagában még nem lett alkalmasabb térré az áhítat felkeltésére. *A mennyei istentiszteletbe való bekapcsolódás földi helyszíne nem lehet akármilyen!* Isten igényessége azt kívánja, hogy megtegyünk mindent az istentisztelet igényességeért. Az egyszerűség nemhogy kizárja, hanem az egyszerűség vonzza az igényességet.

c) *A rítusnélküliség medernélküliséget eredményezhet.* A rítus az a fajta áhítat, melyet érzékszerveink együttes hatásában élünk át. A protestáns ember az Isten dicsőítése, a közös ima és ének mellett vallásos eligazításért kezdett járni a templomba. A templom (a 19. században) osztályteremmé változott. Az ember legmélyebb szükséglete a transzcendencia átélése, a megkülönböztetés a hétköznapiaktól, a profántól. *Az igazi istentisztelet kivezet a társadalomból, s bevezet a szentséges világába.* Korunkban, amikor szétzilálódnak az ünnepi tartalmak és strukturálatlan az idő, akkor még fontosabb kötelessége az istentiszteleti életnek, hogy *őrizze és jelezze az idő strukturáltságát.*

d) *A bűnismeretre juttatás nem szoríthatja háttérbe a kegyelem meghirdetését.* A reformáció utáni korokban megszűnt az érzelmileg hangsúlyozott bűntudat időszakos lezárulásának eszköze, a gyónás. A feloldozásigény, a kegyelemhirdetés igénye életfontosságú a mi gyülekezeti tagjainknak. Ez nem válhat esetlegessé, hanem állandó istentiszteleti elemmé kell tenni. Az istentisztelet a megkegyelmezett bűnösök találkozása a Kegyelemmel, és pedig a megkegyelmező Úr meghívására. Ahol a bűntudat időszakos lezárulása nem történik meg, ott lelki zavarok támadnak.

3. A jelen társadalmi közegből adódó istentiszteleti tehertételek

A szolgáltatások világában szolgáltató egyházra tartanak igényt, amelyben az istentisztelet is kiszolgálja a különböző igényeket. Az alábbiakban az ezredforduló társadalmának „címkeit” mint kor-

Istentiszteletünk jövője (2.)

jellemzőket ütköztetjük a hagyományos istentiszteleti gyakorlattal.

a. Konzum-társadalom — Fogyasztói-szolgáltató istentisztelet? A konzum-társadalomban szaporodnak a színvonalas családi eseményeket szervező irodák, amelyek hangulatos díszletek és kellékek segítségével, hangulatos szövegek és zenék elhangzása közben kínálják rendezvényeiket az élet korfordulóihoz. Egyre többször találkozunk az istentisztelettel kapcsolatban is az ilyen „fogyasztói szemlélettel”. A liturgia menetébe, a „szereposztásba és a szereplőkbe” egyre gyakrabban akarnak beleszólni a „megrendelőkként” fellépő, szolgáltató egyházat kereső atyafiak. Mindezek nem biblikusak, teljesíthetetlenek a református felfogás szerint. *Meggondolandó azonban: táplálóbb istentisztelet szükséges, amely újra és újra nélkülözhetetlen, amely visszahív és visszavár Isten színe elé ünnepelni.*

b. Információs társadalom — Mennyi a hitelessége az istentiszteletnek? Sok és változó minőségű, kétes hitelességű információk világában élünk. Nehéz elkülöníteni az *alapinformációkat* azoktól, amelyek gyengítik a lényegét. Az istentiszteleten elhangzó „információk”-kal sincs másként. Az alapinformációt semmi nem fedheti el. Minden istentiszteleti elem arra kell szolgáljon, hogy elfedés helyett a felerősítést szolgálja. Az istentiszteleti elemeknek olyan rezonancia-teret kell képezniük, amelyek az Isten üzenetének kihangzását szolgálják. *A kétes értékű szólamok, reklámszlogenek világában a hiteles szavú istentiszteleté a jövő!*

c. Szekularizált társadalom — Hogyan hozzuk vissza a kiszorítottá, idegenné

vált Szentségest? A szekularizációból szekularizmus lett. A 21. század embere számára természetes a nekünk „semmi sem szent” életfelfogás. A gyenge keresztyénség sokféle álszentsége még ösztönzi is a szentségtelenek táborát. Csak akkor válhat a keresztyénség erőssé, ha a Szent Isten tisztító jelenlétében lefoszlik róla minden álszentség, s bejárja a megszentelődés állomásait. *Az istentisztelet útkészítés kell legyen a Szent Istenhez.*

d. Kommunikációs társadalom — Tartható-e a monologikus istentisztelet? A kommunikációs eszköztár-arszénál széles kínálattal van jelen. Lecsökkent távolságok között élünk, s hihetetlen mértékű a dialógus-gyorsaság. A monologizáló, a szószék magasában maradó Ige egyházaként egyre kevesebben figyelnek ránk. Isten kommunikációs csatornájaként sokszor berozsdásodtunk vagy eldugultunk. *Az istentisztelet nem lehet a gyülekezet helyzetére érzéketlen, hanem az adott szituációban gyors és hatékony igei reakcióval válaszol.*

e. Élménytársadalom — Száraz, kiégett, élmény-mentes istentisztelet?

Az élménytársadalom működtetője a piacgazdaság. Gyülekezeteink tagjait körbeveszik a bevásárló- és szórakoztatóközpontok, amelyek az élménytársadalom templomai. Az élmény-termék-kínálat egyre nő. Ehhez finanszírozás, marketing és kreativitás járul. Az élménytársadalomban élő híveink előtt hamar lelepleződik a mi száraz, kiégett, élménymentes istentiszteletünk.

Ahhoz, hogy ez változzon, a Szentlélek erőterére van szükségünk, amely páratlan atmoszférát tud teremteni istentiszteleteinken.

Csoportjaiban élő gyülekezet – Bibliaóra

Hálás vagyok a jó Istennek, hogy gyülekezetünk legrégebbi csoportjáról szólhatok, hiszen ez az a kör, mely a Nagyerdei Református Egyházközség létrejötte óta működik.

Kezdetben a gyülekezet lelkipásztora vezette, és péntek esténként jöttünk össze az Ige tanulmányozására. Akkor ez még olyan vasárnapi istentiszteleti előkészületként szolgált. Aztán változott az időpont és a módszer is. Előbb szerda, majd – most már évek óta – csütörtök az alkalom ideje. Ez az a kör, amely egész évben tartja foglalkozásait. Most a vezetőnk által ajánlott témák közül választunk, és heteken keresztül boncolgatjuk az Igét. Ezekben a hetekben Jézus példázataival foglalkozunk az evangéliumok alapján, minden alkalommal egy-egy újabb példázatot közösen átgondolva.

Sok ismert tagja volt ennek a létszámban kicsi, de lelkes csapatnak. Sokan az Úrhoz költöztek, sokan lakóhelyet változtattak, vagy már koruk és egészségi állapotuk miatt nem tudnak itt lenni. Szeretettel gondolunk rájuk.

Mióta Csinády Melinda gyülekezetünkben szolgál, ő vagy a mindenkori segédlelkészünk tartja bibliaóráinkat. Így már sokféle megvilágításban ismerhettük meg ugyanazt a Bibliát, melyet Urunk adott nekünk. Nagy öröm csütörtök délutánonként összegyülekezni, az Igét együtt tanulmányozni és általa megerősödni. Ezeken az alkalmakon sokat beszélgetünk, így a hétköznapijaik eseményeiben is könnyebben meglátjuk Isten munkáját és akaratát. Sokat jelent sokszínű közösségünk, amelyben különbözőségeink gazdagítanak bennünket. Jó látni életútjainkat, hallgatni a tapasztalatokat, osztozni egymás öröme-

iben és gondjaiban. Mindig vannak új tagjaink, akik életükből hozott történetekkel is példázzák az Isten kegyelmét, melyben naponként részesít bennünket.

Hálás vagyok a jó Istennek, és ezt kegyelemnek tartom, hogy születésemtől kezdve ehhez a gyülekezethez tartozhatok, és drága jó szüleim után – az ő emlékükért is – ebbe a körbe járhatok.

Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás ezért a Szentháromság egy örök és igaz Istennek.

Oláh Mária

Bibliaórán

Imahét után

Nem szoktam írni, mégsem hagyhatom szó nélkül az ökumenikus imahét eseményeit. Csupán nyolc nap. Valakinek a karácsonyi és újévi ünnepek nyolc napja jelentett feltöltődést, nekem ez a hét. Isten segített elseperni minden munkahelyi elfoglaltságomat a közös imahét programjai elől. Vendégségbe járhattunk, mindig más-más gyülekezet otthonába. Jó néha a megszokott, habituális gyakorlatainktól egy kicsit eltávolodni. Ha az élet

Imahét után

vonata megdöccen alattunk, akkor jobban kezdünk figyelni: hol is vagyunk, merre járunk, honnan indultunk? Ezen a héten az emmausi úton járhattunk. „Ti vagytok erre a tanúk” (Lk 24,46-48) - hangzott el az ökumenikus imahéten, többször is.

A hét tematikáját a skóciai testvérek állították össze, akik 100 éve fogalmazták meg az ökumenikus imahét szükségességét. A debreceni események az éppen 100 éves Attila téri, görög katolikus templomban kezdődtek, és a Nagytemplomban értek véget. Katolikus testvéreimmal, szomszédaimmal az istentiszteleti alkalom után a mindennapi élethelyzeteinket beszélhettük meg.

Két alkalmat szeretnék megemlíteni, amelyek különösen kedvesek voltak számomra. A Miklós utcai evangélikus templomban tartott istentisztelet, amelyen gyülekezetünkől többen is szolgáltak Püskiné Szécsi Judit vezetésével, és a Kossuth utcai istentiszteletet, amelyen Fekete András paróchus igyekezett beszélni a szenvedésről, Krisztus szenvedéséről, de mint megfogalmazta: „nincs arra szó, amikor kiveri az embert a hideg verejték, és elkezd remegni”. Gyülekezet előtti gyónása után a lelkész olyan provokatív kérdéseket tett fel a gyülekezetnek, amelyeket nem lehet megválaszolni. Ezekre a szavakon túllépő, jóra való törekvéseink adhatnak részleges választ.

Minden kapcsolatból csak annyit vehetünk ki, amennyit beleteszünk, ezért is biztatom a gyülekezet tagjait a következő évi imahéten való részvételle.

Bánki András

Biblia a babaágyban (6.)

Téli türelem

A kisgyermek nevelésében két szörnyű időszak van: a reggeli készülődés és az esti hajcihő. A köztes időszak idilli: mi dolgozunk, ők óvodában vannak...

A szülőt azonban leginkább a kontinentális tél teszi próbára. Ha a freonos hűtő, a kétütemű Trabant és a hajtógáz dezodorok nem elegendőek az üvegházhatáshoz, imádkozni is hajlandóak vagyunk, hogy enyhe telünk legyen. Mert ha hó esik, biztosan belemegy a gyerek cipőjébe. Így aztán jobb híján hótaposót veszünk neki. Aztán az első havas reggeli próbajáraton rájövünk, hibát követtünk el.

Ugyanis a gyermek nem átal a útfélre seprer hórétegben lépdelni. Lassan halad előre: jó mélyre kell merülni, a lábnyomra visszapillantani, s néha érdekes a fehér havon kontrasztosan mutató kutyagumiért is lehajolni.

Ha a gyorsabb haladás eszméjébe vetett hittel felszólítjuk, hogy „ne a hóban lépdelj!”, akkor adódik a kérdés: minek a hótaposó? Gyermeünk azonban a megtisztított úton is lassan halad, csak még csoszog is. Ha rászólunk, hogy „emeld már a lábad!”, újra felötlik a dilemma: minek vettünk olyan nehéz csizmát?

Amikor a felnőttek dühösen elzavarták a gyermekeket Jézustól, ő határozottan azt mondta, „engedjétek hozzám jönni” őket. Mert a kicsik csak a hóban haladnak lassan. Az Úrhoz minden bizonyly hamarabb fognak megérkezni, mint mi.

Jó télen megtapasztalni, hogy nem csupán a léleknek, a keresztyén gyermeknevelésnek is vannak gyümölcsei. Ezek közül talán a *türelemre* vágyunk leginkább.

Fazakas Gergely

Jubileumi zenés áhítat

30 éves a zenés áhítat

(Gyülekezetünkben 1980. márc. 2-a óta folytak rendszeresen a vasárnap délutáni zenés áhítatok)

30 év nagy idő. Több mint 1500 alkalom, seregnyi előadó, számtalan lelki élmény. Ez a 30 év is bizonyítéka annak, hogy a nagy dolgok sokszor csendben, „csinnadratta” nélkül születnek. Nekünk, akik vasárnapról vasárnapra halljuk az invitálást: „Mindenkit szeretettel hívunk”, lehet, hogy a zenés áhítatok sora már megszokott, természetes. De jó tudni, hogy ez mégsem „szokásos” része egy református gyülekezetnek, hiszen ilyen szolgálat (ilyen rendszerességgel) Magyarországon csak nálunk van. És híre van. A 30 év alatt megfordultak itt neves művészek, pályakezdő fiatalok, akik egyaránt vallották: megtisztelő szolgálni a „Bolyain”.

Tanúja voltam annak, hogy egy Liszt-díjas előadóművész olyan műgonddal készült fel az itteni szolgálatra, mintha a Művészetek Palotájában lépett volna fel.

A zenét sokan tekintik úgy, mint egy „nemes” szórakozást, pedig az jóval több annál: lelki, szellemi táplálék. Ma, amikor kereskedelmi csatornák Győzikéi, Anettkái sulykolják belénk (sokszor sikerrel), mi az, amire lelkünknek, szellemünknek szüksége van, megalázva, megcsúfolva ezzel azt a méltóságot, amivel Isten az embert megajándékozta (8. zsoltár), különösen felértékelődnek azok az alkalmak, ahol „ellenszérumot” lehet kapni, ahol lelkünk megkaphatja azt a táplálékot, ami javára szolgál.

Egyházunkban – Istennek hála újra egyre nagyobb hangsúlyt kap a misszió. Keressük a módját, miként lehetne meg-

szólítani az embereket. A zenés áhítatok ebben is egy „kiváltképpen való utat” jelentenek, hiszen az András szolgálat mellett (amely szintén nagyerdei „specialitás”) a zenés áhítatokon fordul meg a legtöbb vendég köztünk! Kiváló alkalom arra, hogy Krisztus jó illatát árasszuk feléjük.

Végül pedig köszönet a zenés áhítatok szervezőjének, Dr. Karasszon Dezsőnek, aki az elmúlt 30 évben nem „csak” szervezte a zenei programokat, hanem sokszor aktív közreműködője is volt, akkor is, amikor nem hangszerén játszott, hiszen szakmai tanácsaival – amelyeket tapasztalt művészek vagy zöldfülű kezdők egyaránt örömmel vettek, sőt vártak – sokszor segítette a színvonalas zenei szolgálat megszületését.

A jubileumi zenés áhítaton (febr.28.) Gárdonyi Zoltán műveiből hallhatunk három kórus- és egy orgonaművet Karasszon Dezső és gyülekezetünk kórusának előadásában. Bemutatásra kerül többek közt a híres 40. zsoltár, amely Gárdonyi Zoltán egyik legszebb kórusműve. Valószínűleg erre az alkalomra is érkeznek érdeklődő vendégek, de tudjuk, hogy ezek az alkalmak elsősorban nekünk, a gyülekezetnek készülnek. Élünk vele!

Mindenkit szeretettel hívunk!

Nagy Csaba

Zenés áhítaton

Táborozzunk tizenötödször!

... legalább 300-an, amikor kicsik, hittanosok, ifisek, fiatalok, családok, középkorúak és idősebbek is, együtt töltenénk el egy szép csendeshetet.

• **Helyszín:** Sátorlajaujhelyen immár tizedszer a Várhegy Üdülő, mely a Zemplén keleti oldalán, 280 méter magasságban található.

• **A csendeshét célja, tartalma:**

hitbeli erősödés, gyülekezetépítés, lelki-testi felfrissülés. A délelőtti énektanulás és közös bevezető után most is szeretnénk a kiscsoportos lelki be-

szélgetések meghittségét megtartani. Más programok pedig segítenék gyülekezetünk különböző korosztályainak, rétegeinek egymás jobb megismerését. Délutánonként a spontán szerveződő csoportokban nagyszerű kirándulás, sport, játék, kézműves program, vetélkedő, strandolás a tábor úszómedencéjében, a kápolnában pedig az elcsendesedés lehetséges. Esténként áhítat és közös éneklés lesz mindenkinek a városi templomban.

• **Ideje:** Július 12-18, a program kezdete: hétfőn 16,30-kor, vége: vasárnap 15,30-kor lesz.

• **Elszállásolás:** 6 ágyas szobákban – elsősorban az ifik számára –, melyekhez külön épületben van a hideg-melegvizes zuhanyzó és a WC. A tábor másik fele a *komfortos, melegvizes zuhanyzós 2-4 ágyas szobákban*. Az épületek közel van-

nak egymáshoz, és a táboron belül nincs szintkülönbség.

• **Étkezés:** Reggeli, ebéd és vacsora a tábor területén lévő konyha ebédlőjében lesz.

• **Utazás:** Indulás hétfőn 12,30 órakor templomunktól, közvetlen külön buszokkal az üdülőig. Hazaérkezés a közvetlen, külön buszokkal vasárnap este 18 órára

a templomunkhoz!

• **A költségekről később, szórólapokon tudunk tájékoztatást adni.**

• A most konfirmáló fiataljaink 12.000 Ft missziói támogatást kapnak gyülekezetünk-

től. *A tábor üdülési csekket elfogad fizetőeszközként.*

• A jelentkezőknek **május 30-ig** a részvételi díjból **előlegként 10.000 Ft-ot**, a többit pedig legkésőbb az indulás előtti hetekben itthon kell befizetniük a lelkesi hivatalban.

• Aki anyagi gondok miatt nem tudna eljönni, kérjük, személyesen jelezze a lelkipásztoroknál, hogy valami segítséget próbáljunk szerezni és adni. *Akinek anyagi lehetősége van, és ezért hálás az Úrnak, a másokat segítő adományát juttassa el a lelkesi hivatalba. Ez a testvéri szeretet segített el tavaly is többeket a táborba. Reméljük, idén is így lesz!*

Imádságos szívvel készülünk mindannyian, hogy megtapasztaljuk Urunk áldását és egymás szeretetét!

Püski Lajos, lelkes

„...hadd tudja meg a föld minden országa, hogy te vagy egyedül az ÚR!”
(Ézs. 37,20)

Hírek

- ♦ **A házasság hete** program keretében *febr. 12-én*, pénteken a Tűzálló című megtekintése, *febr. 13-án* előadások lesznek „Hullámmzó házasság” és „Intimitás, szexualitás” címmel.
- ♦ **Ételosztás** lesz hajléktalanoknak *febr. 20-án*, szombaton több helyszínen.
- ♦ **Családi istentisztelet** lesz *febr. 28-án* vasárnap délután 3 órakor hittanosoknak és szüleiknek a templomban.
- ♦ **Hitmélyítő hétvége** lesz február 18-20 között, csütörtöktől szombatig minden este 5 órától, 21-én vasárnap úrvacsorás istentiszteletek, szolgál: Gál Judit.
- ♦ **Fórumot és beszélgetést** szervezünk Hit és hivatás címmel huszonéveseknek *márc. 6-án* délután 5-től az átriumban.

Információ

Gyülekezeti honlapunk címe, melyen a *Szivárvány* is megtalálható:

www.refnagyerdo.hu

E-mail: refnagyerdo@gmail.com

Kórházlelkészek:

Kenézy Kórház – 511-777/1943

Klinika – 411-600/4978 (üzenetrögzítő)

Méliusz Református Rádió – 88 MHz-en
URH sávban városon belül

Szivárvány –

a Debrecen-Nagyerdei Református Egyházközség hírlevele
4032 Debrecen, Bolyai u. 25. Telefon: (52) 410-811

Felelős kiadó: Püski Lajos

Nyomda: REXPO Kft.

18. évfolyam 2. szám

Egyházközségünk számlaszáma: 11738008-20012917

Gyülekezeti honlapunk címe: www.refnagyerdo.hu

Zenés áhítat

(vasárnaponként 5 órakor)

Febr. 7. Tabajdi Ádám orgonál.

Febr. 14. Beeri Barnabás zongorázik.

Febr. 21. Bodnár Ildikó és Versánszky Ildikó hegedül, Antall Barbara gordonkázik és Karasszon Dezső orgonál.

Febr. 28. Jubileumi zenés áhítat
Igét hirdet: Sepsy Károly, a Nagyerdei Kamarakórus énekel, orgonán közreműködik Karasszon Dezső.

Márc. 7. Kovács Szilárd orgonál.

1% + 1%

♦ Az egyik 1% átutalásához *Református Egyházunk* technikai száma: **0066**.

♦ A másik 1% átutalásához *“Nagyerdei Egyházközségért” Alapítvány* adószáma: **18545269-1-09**.

Imádkozzunk...

- ♦ a hajléktalanokért,
- ♦ a gyülekezeti nagytáborért,
- ♦ házaspárokért, családokért,
- ♦ pályakezdő fiataljainkért.